

AÇIKTA SIĞIR BESİSİ

Ülkemizde yaygın olarak kullanılan besi ahır tipi kapalı ahırlardır. Bu sistemin tercih edilmesine etkili bir çok faktör söz konusu olabilir. Eğer hayvanın gereksinimleri göz önüne alınırsa böyle yatırım yapılmasına gerek yoktur. Kapalı, havasız ve sıcak ortam besi performansını olumsuz yönde etkiler. **Kapalı ahır tiplerinin hayvanın sağlık ve verimleri üzerine olumsuz etkileri dikkate alınarak, Yarı Açık Tip ve sonraları Tam Açık Tip ahırlar kullanılmaya başlanmıştır.**

Hayvanları soğuğa karşı değil, sıcağa karşı korumak gerekmektedir. İklimin çok uygun olduğu yerlerde dahi maliyetleri yüksek olan kapalı ahırlar inşa edilmektedir. Burada kaynakların (öz kaynak ve kredi) önemli bir bölümünün sabit yatırıma bağlanması asıl gerekli olan işletme sermayesinin yetersiz kalmasına neden olmaktadır. **Ülkemizin her tarafında açık veya yarı açık besi sistemi uygulanabilir.**

Büyük baş hayvan besleme konusunda entansif besicilikte, özellikle sabit yatırım maliyetinin yükselmesi, üretim maliyetinin de artmasına neden olmaktadır. Siğircilikte en önemli unsur çevre koşullarına göre barınak durumu ve en uygun barınak tipi seçimidir. Diğer bir konuda işletmenin yararlanacağı çayır mera varlığı ve kaba-kesif yem üretim olanaklarıdır. Kapasite buna göre belirlenmelidir. **Bir işletmenin giderlerinin % 65-70'i yem masrafları oluşturmaktadır.**

Genel olarak besiye alınan hayvanın performansını etkileyen pek çok faktör söz konusudur. **Bunlar besiye alınan hayvanın, cinsiyeti, yaşı, ırkı, uygulanan bakım ve besleme şekli ile iklimdir.** Buna göre Besi; **"Genç erkek siğirilerin büyümelerinin en uygun dönemde, en ekonomik biçimde teşvik edilmesi ile maksimum canlı ağırlıklarına bir an önce ulaşmalarını sağlayacak gerekli koşulların sağlanması"** olarak yapılabilir. Bunu

sağlamak için sabit yatırımın mümkün olduğunca düşük düzeyde tutulması gerekir.

AÇIKTA BESİ YERİ

Açıkta siğir besiinde hayvanlar yaz-kış açıkta ve serbest olarak besiyeye alınmaktadır. Açık sistem besicilikte aşırı sıcak ve soğuk sorun olabilmektedir. **Çevre sıcaklığının -5, -10°C hatta -20°C'ye kadar düşmesi, besi performansını olumsuz yönde etkilemez.** Aşırı sıcaklar içinde basit sistemli gölgelikler kullanılabilir. Bunlar açık alanın % 40 gibi bir kısmını kaplar. Ayrıca ağaç ve tepeliklerin bulunması da yaz aylarında gölgelik vazifesi görmektedir.

Açık besi yerinin seçiminde önemli olan tarıma elverişli olmayan arazinin güney veya güney doğuya bakması, sert zeminli, engebeli, toprak geçirgenliğinin yüksek olmasıdır. Arazi soğuk ve sert rüzgarlara karşı korumalı olmalıdır. Ayrıca besi yerinin etrafı sağlam bir şekilde kontrol altına alınmalıdır.

Açıkta besi yerinde bir hayvana ayrılacak yer önemli bir konu olup bu hayvanın, ırkı, yaşı, cinsiyeti ve cüssesi olarak sıralanabilir. **Bu durumda yetişkin hayvan başına 4,5 m², bir yaşlılar için 3,6 m², danalar için 2,1 m² alan yeterli olacaktır.** Diğer önemli bir faktörde yağış miktarıdır. **Gezinti alanı genel olarak hayvan başına 9-10 m² alan hesap edilirken fazla yağış alan yerlerde bu alan 20-30 m² ye çıkmaktadır.** Eğer açık besi yerinin belirli bir kısmına gölgelik yapılırsa bu alan düşmektedir.

Açıkta yapılacak besicilikte yem rasyonu önemlidir. **Özellikle kış aylarında yem rasyonlarının yüksek enerjili olması gerekmektedir.** Kaba ve kesif yemler hayvanlara komple yem halinde verilmelidir. Sürekli ve temiz su da hayvanlar için çok önemlidir. Hayvanların günlük canlı ağırlık artışı için gerekli besin maddeleri ihtiyacı yaşlarına ve verimlerine göre farklılık gösterir. İstenilen canlı ağırlık artışı için, hayvanın günlük tüketebileceği kurumadde ihtiyacı dikkate alınarak hazırlanan rasyonlar hayvanlara yedirilmelidir. Hazırlanan rasyonun enerji ve protein açısından dengeli olması gerekmektedir.

AÇIKTA BESİNİN

Avantajları :

- 1- Ahır yapımı için fazla yatırım gerekmez. Kapalı ahırlara oranla en az %70 daha ucuz yapılabilir. Gölge yapılırsa bile maliyet çok düşük olmaktadır.
- 2- Besi yeri etrafının çevrilmesi elektrikli çit veya çitlerle daha ucuz yapılabilir ve işçilik giderleri azdır.
- 3- Bu sistemde yılın 12 ayı besi yapılabilmektedir.
- 4- Sığır sağlığı için çok elverişlidir. Sığırlarda tırnak uzamaları, ayak ve eklem hastalıkları ile idrar tutukluğu problemleri daha azdır.
- 5- Hayvanların hastalıklara karşı mukavemeti artar. Akciğer hastalıkları daha az görülür.
- 6- Bu sistemde sığırlar yemleri iştahla yerler ve canlı ağırlık artış hızları yüksek olur.
- 7- Bu ahırlarda beslenen sığırların karkasları aşırı yağlı olmadığından daha kaliteli olur.

Dezavantajları :

- 1- Besi materyali hayvanlar değişik yerlerden toplanıp getiriliyorsa, bunların alışma problemi olabilir.
- 2- Kaba yem ve kesif yem tüketimi soğuk havalarda daha artmaktadır.

Adres	: Samsun Tarım İl Müdürlüğü 55060 Samsun
Santral	: 0 362 231 37 00
Fax	: 0 362 233 21 63
e-mail	: cey@samsuntarim.gov.tr
web	: www.samsuntarim.gov.tr

T.C.
SAMSUN VALİLİĞİ
İl Tarım Müdürlüğü

Açıkta Sığır Besiciliği

Binnaz TIKNAZOĞLU
Ziraat Mühendisi

No: H/12

2005